

ՕՐԱԳԻՐ ԶՄԵՒԹԵՎԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՇՐԱԿԱՆ

ՔԱՐԵԲՈՐԴԻ ԵՐԵՄԵԴ ՏԱՐԵ

ԶՄԵՏՐԱԿԱՆ ՀԱԲԱԹ 13 ՅՈՒՆԵՍԿՕ 1863

Digitized by srujanika@gmail.com

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԶՄԻՒԹԵՆԻԱ · 13 ՅՈՒԼԻՍԻ

Այսուհետո Յունաստանի մէջ ծանր դէպքեր պատահացան, որ կընան վատանգաւոր հետեւութիւններ ռանձնաւ լիշեաւ փոքրիկ թագաւորութեան ապագային համար։

Արեսովիսաններէն մէկը՝ Սարիբուլօ կոչուած, աղջ ային ժողովոյն մէջ սաստկապէս մեղադրեց պաշտօնէից խորչքոյն ընթացքը և զամնքն ալ պարագաւելով իբր անբաւական և անյարմար այս ծանր պորդպահ, խնդրեց որ անոնց տեղը ուրիշ պաշտօն եաներ ընտրուին: Այս բանին համար քանի մի անդամ խոռվայգդի վիճաբանութիւններ եղան և վերջապէս աղջին ժողովը որոշեց, մժագոյն մասին համար ընտրուիլու անդամութեան հար խորհրդու որ մի ոնդակեւ:

Ճութեամբը՝ պաշտօնէից նոր խորհուրդ մի ընտրել։
Երբոր այս որոշումը իմացուեցաւ, զօրաբանակը
երկու կուսակցութեան բաժնուեցաւ. որոյմէ մէկը
նորընտիր պաշտօնեաները կըպաշտպանէր և միւսը
առջի պաշտօնեաները, որոնք յակամայից բոնադատ
են պարտաւորեցան հրաժարիլ։ Այս երկու կուսակցութիւնները սկսան փողոցներու մէջ իրարու հետ
կռուիլ կատաղաբար և արիւնահեղ պատերազմ մի
տեղի ունեցաւ, որ երկու օր գիմացաւ։ Կրիվաս զօ-
պջապատը իւր զօրագնդովը վթագաւորական պալատ տիրած ըլլալով, անոր վերայ ուրիշ զօրք յար-
ձակեցան և թնդանօթի հարուածներով անկէց հա-
լածեցին զնա, սակայն թագաւորական պալատը մե-
ծամեծ վասներ կրեց։ Այս կողմանէ, ազդոյին
Դրամանցին շենքը բերդ մի գարձած էր. ուսկից
սատիկապէս կըպատերազմէին։ Երկու կողմանէ եղած
կորուստը 300 հոգիի կըհասնի կըսեն, Քանիարիս ծո-
վագետին տղաքներէն մէկը իւր կեանքը կորսնցուց
այս պատերազմին մէջ, և Կրիվաս զօրապատը. Քո-
րոնէօս, Այսինէսի և ուրիշ գլխաւոր զինուորականք
շարաչար վիրաւորուեցան։

Այս միջացիս Կաբուլոն իշխանը որ Աթէնք հասած էր, Գաղղոյ գեսպանատունը կըդառնուէր :

ΕΥΔΙΟΡΘΩΤΙΚΗ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՄՈՒԽԵՔ Ի ԶՄԻՒԽՈՒԱ
ՕՐԱԳՐՈՒ 704 թիւեն շարունակուած եւ վերջազած

Վերոյիշեալիքն ետք կարդն եկաւ. Պ. Տավուտեան ԵՊ. Խրմածեան գերսասանաց նախառահանող էսին և տրուեցաւ երկորդ անդամ՝ Միխիբար Գիւցազն: Ասոնց աշգիշերը վերոյիշեցց նման ճակատապիթ մ'ունեցաւ:

Ասոնց ետևէ կարգին օրեւորդ Թաղոս հոյն և Յուշտրա
րինն էր, և արւելցաւ Տօն Սկզբան ըլ Պազան որ շատ ան-
ճոռնի ներկայացուած ըլլալը շատերը վկայեցին. թատրոն
այնքանքիչ ժողովորդ եկած էր, որ նապաստաւորեալք ա-
ռաւել վնաս ըրին քան թէ շահ:

Օր. Աղասինի Թագւորիանին նպաստահանդիսի գիշերը
թատրոնը գրեթէ լցուած և արդիմքն ալ զոհացուցիչ և
ղած էր, չնորհիւ Պ. Ա արդան Փափաղեանի որ նոյն ժա-
մանակին Խղմիր գտնուելով նպաստարեելուհայն պաշտ-
պան ու օգնական կենալով իր բոլոր ճանչուրները և բա-
րեկամները խրախուսած էր գալու։ Խաղն էր Տօն Սկզա-
քը Պագան և ետեէն յարուած էր Միխիար Դիրցազնի Ե-
արտորուածը՝ որ ազգարարութենէ զորս էր։ Ասոր մէ-
Պ. Ա ձէմեան Տօն Սկզարն էր և Պ. Վ արդովեան Կայտն-
Օր. Աղասինի կազմելայի մասը բաւական ագէկըրու։

Ա Երայիշելուհետոյն գիշերէն ևոր՝ Ծիլսառնի Խտալաց
Պարիթենօյին նպաստահանդէսն ըլլալու էր, որ իւր ճանա
պարհորդութեան ժամանակ հոսկից անցնելու վրայ՝ Ա ա
զլուրախան թատրոնն իւր կարդաղրութեան տակ ձգուա
էր մէկ գիշերուան համար. բայց ժողովուրդ եկած ըլլա

¶ Եթքապէս երեք մեծ տէրութեանց գեսապանաց
բարեկամական միջամտութեամբը , թշնամութեան
դորձքերը և արթւահեղութիւնը գագրեցան : Աշ-
ղային ժողովը , որ ՚ի սլքան զօրաբանակին պաշտպա-
նութեանը վերայ վստահացած էր , այժմ պարտաւորե-
ցաւ հեռացնելու զայն լոթէնքէն և այս մայրաբա-
ղաքին պահպանութիւնը ազգային պահապան զօրաց
յանձնուելով , երեսփոխանաց ժողովը կարող եղաւ
վերջապէս նոր պաշտօնէից խորհուրդ մի կազմի լու .
որ բաղկացեալ է հետեւեալ կերպիւ :

որ բաղկացնալ է՝ չտուժալ զսրմիւ։
|| Առօփօմ՝ նտիւզահ, «Քալիզաս՝ արտաքին գործոց
տեսուչ, «Բոհիա՝ եկամտից տեսուչ, «Ակրօլըրուլօ՝
Հասարակաց դաստիարակութեան պաշտօնեայ, «Բ.
Վաղօմիխալի՝ արդարութեան պաշտօնեայ, «Քլի-
մաքա՝ պատերազմի պաշտօնեայ և Ա. Բէդմէզա՝ ներ-
քին գործոց տեսուչ։

Աստուած տար որ Ճելլենացիները միաբանութեա
գոհ ըլլալով այս նորընտիր պաշտօնեաներէն , քիչ
մը ժամանակ հաստատուն մնար հանդարտութիւնը
Յունաստանի մէջ է Քաննի այս համազդային պատե-
րազմը , որուն վերայ մեծապէս կըցաւին Ճշմարիտ
հայրենասէր Ճելլենացիները , տարակոյս չկայ թէ
տիսուր տպաւորութիւն մի պիտի ընէ Յունաստանի
պաշտպան տէրութեանց վերայ և Տանիմաբքայի ար-
քունեաց համար վշտալի խորհրդածութեանց պատ-
ճառ պիտի ըլլայ :

Բոլոնիայի ապստամբութիւնը կըշարունակուի աշրիւնահեղ սաստիկ կոիւներսով։ որոց մէջ երբեմբ բոլոնիացիք և շատ անդամ Ուուսաց զօրքը, որոնք բազմաթիւ են ամեն տեղ, յաղթական կըգտնուին։

ԱԵծ տէրութեանց բարեկամական միջամտութիւնը տակաւին յաջող վախճան մի չունեցաւ։ ԱՅէ Ուուսիան բոլորովին մերժելու ըլլայ անոնց առաջարկութիւնները, յիշեալ տէրութիւնները, այսինքն Անդղիան, Գաղղիան և Աւստրիան ինչ պիտի ընեն արդեօք։ Իրենց մարդասիրական պարագը կատարած համարեցիւն ետ պիտի քաշուի՞ն թէ պատերազմ պիտի հրատարակեն Ուուսիոյ գէմ։ ԱԵծին Բրիտանիոյ

լովթէ՝ գերասանական և թէ հրաժշտական խմբերը ցրուեցան, մինչև Ժ. 10 սպասելին ետք:

Վերջին ներկայացումն եղաւ գարնալ՝ ՚ի նախառ Օր
Պ. Փափականի և Պ. Վարդղովեանի և տրուեցաւ. Դ
արտօրուած Արշակոյ. Ե. արտօրուած Անդրիասի և Զա
դացպանին ապուշ Թիվոն Հայուած երգախառն կատակ
երգութիւնը, որ Պ. Վարդղովեանը գրած էր. այս Զա
դացպանին Աղջիկը խաղարկութեան նմանութիւն մ'էր
Այս Վազը վիշին նման կատակերգութեան երգերը թէեւ ա
զուոր եղանակներ ունեին, ասկայն շատ գէշ երգուեցան

քաջալերական նստաստ մ'ըլլոյց :
Ա երջին ներկայացմամբ լինցաւ 1862—63 եղանակի
խաղարկութիւնները՝ առանց մնայք—բորեաւական վա-
կումի (Clôture) ինչպէս որ սկսած ալ էր առանց դուերա-
ցի (Ouverture) : Ասոր համար չեր կրնար ըստով որ չե-
կրնար ըլլոյց, վասն զի խաղարկութիւնները շատ ուշակե-
սուած ըլլացւն՝ բաւական ժամանակ կտր ասանկ բան ո-
ստարաստելու, և յուսալպէտք է որ ժամանակը՝ փորձա-
ռութեամբ երկրորդուած՝ գալեզանակիներուն առելի կա-
նոնաւոր կիրարակոնորինութիւններ ընելի կու տայ : Ասո-
չեղաւնէ ալզոնէ Մարշ Օամանիկ մ'ունեցանք, դրու այ-

տողի երխասարդներէն Պ. Յ. Տէտէեանը յօրինած և
լցոյ ընծայած էր Աւրեկի Օսմանիկի առթիւ, նույրելու
զան նորին վեհափառութեան սուլթան Սաւմիւլ—Սաւ-
լանի; Այս մարշը թէ՛ Քամբունանցիկ թէ Վասպոր-
կան թատրոնները հիջուեցաւ քանի մ'անգամ:

արտաքին դործոց տեսուչ լորտ Շոհէն Ուանէլ քանի՛
մը անգամ հրապարակաւ յայտնեց թէ Անդղիոյ կա-
ռավարութիւնը բոլոնիական խնդրոյն մէջ դեսպա-
նական այսինքն բարեկամական միջամտութեան սահ-
մանէն դուրս պիտի չելլէ ամենեին : Աւստրիան՝
յայտնի է որ չկրնար բոլոնիացւոց անկախութեանը
համար Ուուսիոյ հետ աւրուիլ, ըստորում իւր օդտի-
ցը հակառակ է . վասնզի Բոլոնիայի մէկ մասը՝ այս-
ինքն Կալցիիան Աւստրիոյ իշխանութեան ներքեւ կը-
դանուի . ուստի եթէ Ուուսաց ձեռքը եղած Բոլո-
նիան իւր անկախութիւնը ստանալու ըլլայ, հարկաւ
կարդը Կալցիիային պիտի գայ : Պաղպիոյ ժողո-
վուրդը և լրագրութիւնները թէպէտե կըփափագին՝
որ պատերազմ՝ մի հրատարակուի Ուուսիոյ դէմ 'ի-
նպաստ բոլոնիացւոց, սակայն Կաբոլէոն Նըրորդ-
մինչեւ ցայսօր ամեն քաղաքական ծանր խնդրոց մեծ
խոհեմութեան՝ ապացոյցներ տուաւ . ուստի չկար-
ծուիր որ մինակ ձեռք զարնել ուզէ այսպիսի պատե-
րազմի մը . որուն վտանդաւոր հետեւութիւնները ան-
հաշուելի են : Վասնորդյ եթէ մեծ տէրութեանց
առաջարկութիւնները Ուուսիայէն մերժուելու ըլլ-
լսն, ըստ երեմանց պատերազմ պիտի չըլլայ :

Վիւս կողմանէ կըսեսնեմք որ Որուսիան իւր պատռւյն մնասալար կըհամարի օտար տէրութեանց միջամտութիւնը , թէև բարեկամական կերպիւ ըլլայ . Վոսկուայի 1.ը Ժա՞ր անուն լրագիրը հետեւալ խորհրդածութիւնը կընէ այս միջամտութեան վրայօք .
“Որո՞ւ աւել կըդնեն և ի՞նչ կըկարծեն զմեկ , եթէ կըհաւաստան որ հաւանութիւն պիտի տամիք դեսպանական ժողովոյ (քօնկրէ) մի որոշմանց ներքեւ դնել բոլոնիական խնդիրը . կամ աւելի բացայայտ ըսելով պիտի զիջանիմք օտարականաց դատաստանին յանձնել բոլոնիայոց հետ ունեցած մեր դատը , պիտի ընդունիմք լշրոպիոյ միջամտութիւնը մեր ներքին քաղաքական վարչութեան դործոց մէջ և պիտի կապուիմք նոր պարտաւորութիւններով լշրոպիոյ դատաստանական ատե անին առջե , որուն մէջ դատաւոր պիտի նստի նոյն իսկ ծնուրքաստանը :

Հաղար 862—63 եղանակուան խաղարկութիւններն-
ու շակառելուն համար, կ'ըստի թէ Վասպուական ըն-
կերութիւնը 100 լիրայի մը չափ վնաս ըրած է, և ունանք
ընդհակառակը կը պնդեն թէ 100 լիրայն աւելի չափ ը-
րած է, և այս աւելի հաւանական կ'երևի: Որ և իցէ կեր-
պիւ այս հաւասարի է որ Քամարանոյի թատրոնն ստակ
վաստըկեցաւ, և թէ որ առջևնուս 1863—1864 եղանա-
կին համար հիմակուց պատրաստութիւն տեսնեն գէջ չեն
ըներ: Վասն զի թէ որ ուշ մեան դարձեալ Քամարանոյի
թատրոնը կը վայէ Հայ ժողովուրդը և իրենց վնաս կ'ըլ-
լայ:

Վերոյիշեալ Սատրինն անցեալ եղանակին 45օ զմնացան խտացական օփերաներու ներկայացումներ տուաւ, որոց 90ը առաջին բաժանորդագրութեանն էր և 45ը՝ երկրորդին. ասոնք էին — Պէլլինինի. Ի Բուրիթանի և Պետրիչէ տի Թէհասա. Վէրտինի Լուիզա Միլեր, Թուրվարուկ, Թարավիսարա, Նարունոդնուուր, Ռևի Պայզ ին Մասիկու և Ի Տուկ Ֆուրտարի. ՏՕՆԻԾԵԹԹԻՒԻ Մարիամի Ոսկեան, Լուիրեցիա Պորձիա և Պէլիզարիօ. ՊԱԹԻՍԹԱՅԻ Լուիկրալսա. ՄԵՅՄՈՆՏԻԻ Վեներալիօ. ՃԱՅ ԶՈՅԻ Տօն Քէֆֆօ. ՓՐՈՏԵԹԹԻՒԻ Թուրքի ին Մասրաւ: Բաց տառնցմէ Խօրևայի, Լույիսա տի Լաւերմու Երևանիի, Սօնամպուրայի և ուրիշ օփերաներու զան հասուածներ երգուեցան զանազան զիշերներ: Ասոնց մէջ ամենէ շատ հաճուած ու կրկնուածը Ռւենի Պայտո ին Մասիկրանէր, որ քառասուն անգամի մը շափ է ներկայացուեցաւ. Վըսուի թէ ասոր հեղմակէն վեր: Այն դրուած Վեկիր ՄիսիլինէԱլա Ֆորձա տի Տէսրինօ երկու օփերաները շատ եղեւելի նն:

“Կըկրկնեմք թէ անհնարին է դեսպանածողավոյ
մը յանձնել այս գործը : Ոտուխոյ հետ եղած բոլո-
նիական խնդիրը մեք ինքեանքս պիտի կարգաբերեմք
առանց օտարաց միջամտութեան : Վ ասնդի բոլոնիայ-
ւոց պահանջմունքը չեն վերաբերիր միայն յիշեալ
երկրին , այլ բոլոր արևմտեան իուսուխային . և այս
պահանջմունքը ոչ միայն խօսքով այլև զործքով կը
յայտնակին : Դեսպանաժողովոյն մէջ առաջարկուե-
լու լուծումը յայտնի է՝ մեղ երկար ժամանակէ՝ ՚ի
վեր և այս լուծումը միայն մեր իրաւանց և մեր իշ-
խանութեանը կըվերաբերի”:

Բոլոնիական խնդրոյն վրայօք՝ Ղանտոնի Մագնիսի
Հիւել լրագիրն ևս հետեւալ խորհրդածութիւնը
կընէ. որուն վերայ մեր ընթերցողաց ուշադրութիւնը
կըհրաւիրեմք :

“Բոլոնիացւոց” հաւասարութին թէ Անդղան իւր սուրբ պիտի քաշէ ’ի նպաստ իւրեանց . սակայն անոնք որ այս սխալ տեղեկութիւնները տուին անոնց, պէտք էին շատ աղէկ զիտնալ թէ Անդղան պատերազմ պիտի չընէ Բոլոնիայի համար . Մեր կենցաղագէտ երեսէլի անձինքը կը ճանաչեն անդղան զօրութեան մեծութիւնը , բայց միանգամցն դիտեն անոր սահմանները . Անդղան մինակ , կամ Գաղղիան և Անդղան միաւորեալ , կրնան ’ի մեծ ժամանակ իւրեանց , շատ չարիք հասցնել լիսուսիայի , սակայն չեն կրնար անոր ձեռքէն կորզել զիտոնիան . Անդղան այսպիսի պատերազմի մը մէջ պասէն ’ի զատ ուրիշ շահու մի չկրնար սպասելու վասնզի մեր օգտիցը դէմ է որ Գերմանիան նուաստանայ և Գաղղիան չափէն անելի մեծնայ . և զիտեմք թէ վերջապէս Բոլոնիան գարձեալ թող պիտի տրուի և հաշոտութիւն պիտի ըլլայ առանց ուշագրութիւն մատուցուելու յիշեալ աղղայնութեան զանդատանացը . Առոյդ է որ համակրութիւն ունիմք Բոլոնիայի համար . և կրնայինք մեր սուրբ անոր ազատութեանը համար գործածել , եթէ հաւասարի ըլլայինք թէ նոյն հարուածով՝ որով Առուսիան պիտի վիրաւորեմք , մեք ևս ծանրապէս պիտի վիրաւորիմք : Աւստի ինչը բանաւորապէս կրնայինք ընել ’ի նպաստ բոլոնիացւոց , ամենայն սիրով ըրինք . բայց դույչ մեր ըրածներուն արգիւնքը մեծ բան մը եղած ըլլայ . սակայն անկէց աւելի բան մը չեմք կրնար ընելութէ Առուսիան չուզեր ականչ մատուցանել մեր յանդիմանութեանցը , պարտիմք թող տալ զնա որ իւր զիտցածին պէս քալէ . քանզի չեմք կրնար անոր բազուկը արգիւլէլ , և չվայլեր ո՛չ մեր արժանաւորութեանը և ո՛չ բոլոնիացւոց համար ունեցած մեր համակրական սիրոյն , որ շարունակեմք միշտ մեծամեծս քարբառելու , երրոր միար չունիմք մեր զրուցածները ’ի զործ գնելու”:

Սոյն թատրոնին առաջին թիմուրը սինեօր Անոսթազին էր և երկրպարձը՝ սինեօր Կալուժիմինի. Պարիսօնն սինեօր Քօրոնան. Պասաօն սինեօր Փիլդանին. Խովկա-տակ Պասաօն սինեօր Քամարանօ՛ թատրոնի հիմնադիրը. առաջին Արագուհիք՝ տիկին Շիվալ և օրիսորդ Շավալիան. Քօմքինարիան տիկին Շոլիք. Գուշանական խումբն առաջնորդուած էր՝ ի սինեօր Սարթիէ և Պարերգուացը՝ ի սինեօր Շիվալիք, Երաժշտականն ալ՝ ի սինեօր Լամակիք թիմիկէ:

Կ'ըսուի որ զալ եղանակին սինեօր Քամագանո Օտէսա
երթալու է հոնտեղի թատրոնից վարելու և ձգելու է այս
տեղինք վարձով՝ ի խնամա սինեօր Ծիփայի որ նոր և ընտիր
ընկերութիւն մը յերելու է կ'ըսեն Եւրոպայէ, և այսո' եր-
գուի, բայ ՚ի նոր Օվերաներէ՛ նաև Մէյերաբէրի, Տօնի-
նիի և Պէյլինիի երեւի Օվերաները:

Օվերաներու ներկայացումները լըննալին ետք, ունեցանք նաև Հեղինական խումբ մի, որ Քամարանօյի թառը ըստին մէջ Յունարէն լեզուաւ քանի մը ներկայացում տալ է և վկա ընելէ ետք վերջացուց իր ձեռնարկութիւնը:

Կոյնհետայն ակաած էր նաև Պէրթինի խոալական կատակերգակի խումբն իր ներկայացումները տալը նոյն թառը ըստի մէջ բացց աս ալ վերինին նննան յաջողութիւն գտնելով դարձուց կաղը կցուց ներկայացումները:

Առաջմ միայն Փէլիձձայի խումբն ունինք Խվլիրի մէջ
որ շատ ծիծաղաչարթ կատակերգութիւններ ներկայացը-
նելու վրայ է խոացական լեզուաւ. Պրիթիշ հենց Սմանա-
Քըպ ըստուած մեծ սրճարաննին պարտիդին մէջ: Ա ասպու-
րական թատրոննին մէջ առաջին անգամ ներկայացուած
խաղը Փէլիձձայի ընկերութեանն էր որ տուաւ. խոացերէն

Անդզիոյ պաշտօնէից խորհրդոյն նախադաշ լորտ
Բէլմըրսթընին և արտաքին դործոց տեսուչ լորտ
Ճ՛ռհն Ուստէլին մէջ տարաձայնութիւն մի ըլլալը
կըհաստատուի : Կըյաւելըուն նաև թէ այս վերջինը
իւր հրաժեշտընուեր է , բայց չէ ընդունուեր .
Ըստ տարաձայնութեան պատճառը՝ ըստ հասարա-
կաց կարծեաց , Բոլորնիական խնդիրն է . որուն
լուծմանը համար լորտ Բէլմըրսթըն կուղէ , կըսեն
առանձին իմա կերպիւ միաւորիլ Գաղղիոյ հետ , և
'ի պահանջել հարկին , միաբանութեամբ պատե-
րազմ հրատարակել ՈՒուսիոյ գէմ . քանզի գեսպա-
նական բանախոսութիւնները անբաւական կըհամարի
այս գժուարին խնդիրը կարգագրելու : Բայց լորտ
Ճ՛ռհն Ուստէլ այս կարծեօք չէ . և չուզեր որ Ընդ-
դիան Գաղղիոյ հետ մասնաւոր միաբանութիւն մի
հաստատէ առանց մասնակցութեան Ըստրիոյ , նմա-
նապէս արձան կըհամարի որ գեսպանական բանա-
խոսութիւնները գործունէութեամբ յառաջ գշուին
'ի վերայ հիմանց գաշնադրութեան 1815ին , ինչ-
պէս որ համաձայնուած և սկսուած է միաբանութիւն
Ըստրիոյ : Լորտ Ուստէլ կուղէ նաև որ աշխա-
տուի հաճեցնել զի՞րուսիան ևս 'ի միաբանութիւն
մեծ տէրութեանց հետ . որով զդիւրին պիտի ըլլայ
կարգագրել Բոլորնիական խնդիրը ըստ սկզբանց
1815ին գաշնադրութեան , և ոչ ըստ պահանջման
Բոլորնիացի ժողովրդեան . որ իւր կատարեալ ան-
կախութիւնը կըխնդրէ :

Ամերիկայի մէջ արիւնահեղութիւնը կըշարունակուի ահազին կերպիւ . բայց մինչեւ յայսօր որոշիչ պատճեռազմ մի չեղաւ .

ԱԵքսիքոյէն հասած վերջին լուրերը կը ծանուցանէն թէ Գաղղիոյ զօրաբանակը՝ յունիսի 5ին ըստ նոր տումարի, ԱԵքսիքո մայրագաղաքին տիրեր է, որուն բնակչոց թիւը 200 հազար հոգին կը հասնի:

Փարիզի Քոնսթիթիւտիօնէլ անուն լրադիրը՝ մօ-
սիւ աը Բոլցն Լիմայիրաքի ստորագրութեամբ յօդ-
ուած մի կըշրատարակէ , որով մեծապէս՝ կըցաւի
Բաթրի օրագրութեան հրատարակած սաստիկ յօդ-
ուածոյն վերայ 'ի մասին Բոլցնիական խնդրոյն .
Վասնզի սաստիկութիւնը և դառն խօսքերը ուրիշ բան
չեն կրնար ընել , բայց միայն վասնզի մէջ ձադել
զմեծամմ օգուտները զորս կըպաշտպանեն երեք տէ-
րութիւնները :

LITERATUR

Զմիւռնիոյ աղքայինք ըստ մեծի մասին երաժշտական
բաւական տեղեկութիւններ ունին և առաւել վիճակի հա-
տեէ ինկած են և Օփերայի խաղարկութիւնները չառ
կ'ախորժեն։ Անցեալ եղանակին Քամորբանոյի թէստրո-
նի հիմնապլը բերնալ խստառվանած է որ թէ որ Հայերն
Խաղայոց թարգմանը չյաճախին՝ շատ վասավիոն ընկը-
— և անցեալը բաւական ցուցուց որ երբ երկու թատրոն-
ները մի և նոյն դիչերները ներկայացում կու ապին՝ ա-
ռա եւ Քամորբանոյինը յաճախուած երգան թէ վասպա-
րականը։

Վասպորակոն ընկերութիւնն աղեկ ըրած կ'ըլլայ, թէ

որ վերցիշեալթատրոնը ներկայացւուած խաղերին առաւ-
մել ժողովրդեան ախտործած և բարսյականի օգնող կտոր-
ները թարգմանելով կամ թարգմանել տաղապ ներկայացր-
նել առաջ. առաջ թէ առջին ստակն իր մէջ մնացր. և թէ
խաղերու աւելի ազեկ տեղեկոթիւն ստացընելու միջոց
բանած կը ըստ. Ասոնցիէ կրնաք ընտրել Լամերմորի
Լոչխան, Անես Պօշենան, Կուլիկելու թէլլ, Կորիա,
Թրավիաթա, Անվիշի Սակիրիջը, Մացպէր, Լինանի,
Նաբու նողոնուոր, Դիմակաւոր Պարահանչես և ուրիշ
Հարդիքաւորներ.

Առայժմ մեր մէջ այնպատճ հակամիսութիւնն կայ կամունաւոր ներկայացումներ տեսնելու, որ ժողովորդն ստակ չաղփակի խնայէ թէ որ հայերէն օֆերաներ ներկայացուելու ըլլան, մանաւանդ երբ ազգային ըլլան անոնք. և յուսալ սպարտինք որ ազգասէր և քաջալերատու ընկերութիւն մը պիտի ծաղի վերջապէս որ Հայ ուսումնական երիտարարութներ խրկէ Եւրոպա՝ ի կրթութիւն երաժշտական ար-

“ԱՎՀ կրնայ ենթագրել, կըսէ Քանսթիթիւսիօնէլ թէ Թուլութիւն մի կարելի է այսպիսի խնդրոյ մի միջ Եաբոլեսն Երրորդին կառավարութեան ներքե, որ ամենէն առաջ ինքն հասկցաւ թէ Եւրոպիոյ ու մարդկութեան օգուաները կատարեալ կարգագրութիւն մի կըսահանջեն : Բոլոնիայի խնդիրը երեսի վերայ Թող տրուելով, երկու աշազին վտանգներ երեան կելլեն, որոնք Եւրոպիոյ ապադային դէմկրսպառնան : Այս վտանգներն են ապստամբութեան յաղթութիւնը կամ հանրասլավութեան (բանսլավիսմ) յաղթութիւնը :

“ Ալւարի մեծ տէրութեանց դեսպանական միջոցաւ ՚ի գործ գրած խաղաղասիրական ջանքը ուրիշ նպատակի չունին բայց միայն այս կրկին վասանդը փարուատել, բայց դարձեալ կըսեմք, հաստատամտութեամբ և յարաւակութեամբ միայն կարելի է յաջող վախճան տալ այսպիսի ձեռնարկութեանդիք . այնինչ սասակիւթիւնը, գառն խօսքերը և սպառնալիքը աշնոր յաջողաւթիւնը վասանդի մէջ կըզեն”:

Յայտնի է որ Հելլենացիները ամեն առթիւ իրենց
խորին երախտաղի տառ թիւնը հրապարակաւ կը մա-
տուցանեն Մեծին Տրիտանիոյ կառավարութեանը
որ մարդասիրաբար հոգ տարաւ արժանաւոր թագա-
ւոր մը զանելու իրենց և հաճութիւն տուաւ Յո-
նիական կղզիները Յունաստանի հետ միաւորելու և
Խյուու ամենայնիւ Գաղղիոյ քանի մի լրագրութիւնք
զանազան մէկնութիւններ կուտան Անգղիոյ տէրու-
թեան այս մարդասիրական ընթացքին, կորուն նորա-
առակը ուրիշ բան չէ կը սեն, բայց միայն անդ պիտի
կան մասնաւոր օդուար :

“Քանդի, կըսէ Մարսիլիայի Աէմաֆօր լրակիրը՝
Եսդղոյ կառավարութիւնը կըպահանջէ չորս տարի՝
բերդապահ զօրաց դունդ մի ունենաւ Քորֆուի և
Ամենքի Ֆջու Բաց յայսմանէ կուզէ, որ Քորֆուի
մէ ջ բնակի նորընտիր Յագաւորը, որ անգղեական
ցեղէ սերեալ է, և իւր հետը խորհրդականներ
կըբերէ որոց բոլը հակամառնթիւնները և բոլը
համակրութիւնները պրիգանական են։ Ուրեմն ը-
սել է որ, լոր նէլմըրութըն մինչև վերջը կատա-
րեալ կերպիւ խաղաց իւր խաղը և շահեցաւ զայն։
Շարիջը անուն ծիծաղաշարժ օրակիրը խելացի կա-
տակ մի ընելով կըսէ, ոչ թէ Յոնիական կղզիները
Յունաստանի հետ, այլ Յունաստանը Յոնիական
կղզեաց հետ պիտի միաւորուի”։

Օղստափառ Ալութանը , որ Խզիք այցելութեած
եկած ժամանակը՝ իւր կայսերական գոհունակուց
թիւնը յայտնած էր վասն հրապարակական ջերմե-
ուանիկ յայտարարութեանց զորս բոլոր աղջաց ժողով-
ուրդները ինքնայօժար կամօք բրին , բարեհաճե-

Հաստի, որոնք կարող լցվան հայերէն օվկիբաներ գրել, և
միս կողմէ ալզերասանական խումբեր կազմէ որ երդելու
արհեստին մէջ կտիթուին։ Զմիւռնացի երիտասարդաց մէջ
մէկ մ'ունինք առայժմ որ այն արհեստին կը սպարապի և
կը յուսամք որ քիչ տաենէն իր աշխատաթեատրը յօրի։
Առաջ հայերէն օվկիբան մը կը տեսնենք, և ուրիշներ ալի-
ւեն կը հետեւին — սյս աղբասեր երիտասարդն է զլ. Գու-
լուստ կասանդրեանը, որ աղբէն ԶԱՊէլ, Փօլշա—մա-
զրբան, ՍԱԹԻՆԻԿ սեօթիշը, ՏԻԳՐԱՆՈՒՀԻ Փօլշա—
մազուրբան և ԶԱՐՈՒՀԻ Փօլշան լր հեղինակոթեամբը
և այս աշխատաթեատրը լը.

